

IT-styring og koordinering på flere nivåer:

Rammer

- **Det overordnede nivå**, dvs. arbeidet med samordning i regi av KMD og DIFI og likeledes Finansdepartementets/SSØ arbeid med økonomistyring, kvalitetssikring og gevinstrealisering.
- **Fagdepartementenes sektorstyring**, dvs. fagdepartementers overordnede styring av IKT-utviklingen i underliggende etater/virksomheter; mål, strategier og virkemidler m.m.
- **Statens styring av egen IKT-utvikling**, dvs. den enkeltes etats planlegging og styring av IKT-løsninger intern, inkludert samhandlingen med andre virksomheter

Se <http://www.difi.no/digital-forvaltning/it-styring>

Budsjettstyring

Prosjektstyring

Rammer for IKT-prosjekter

- Generelle forvaltningsmessige rammen, *jf DWS forelesn 20.8*
- Spesielle rammer for IKT:
- *Digitaliseringsrundskrivet* inneholder viktige pålegg og anbefalinger knyttet til digitalisering,
- Se <http://www.difi.no/digital-forvaltning/it-styring/digitaliseringsrundskrivet>
- Felles IKT-arkitektur :
- <http://www.difi.no/digital-forvaltning/felles-arkitektur>

DRI3010 , Arild Jansen, AFIN/UIO

6

Felles IKT-arkitektur i offentlig sektor

Prinsippene

- ▶ Tjenesteorientering
- ▶ Interoperabilitet
- ▶ Tilgjengelighet
- ▶ Sikkerhet
- ▶ Åpenhet
- ▶ Fleksibilitet
- ▶ Skalerbarhet

Difi om [arkitekturprinsippene](#)

DIFI's anbefalte rammeverk for IKT-prosjekter

Prosjektveiseren hvor vi tilbyr et nettbasert veiledningsopplegg for gjennomføring av IKT-prosjekter i offentlig sektor. Prosjektveiseren skal bidra til bedre planlegging, gjennomføring og samordning av offentlige IKT-prosjekter.

<http://www.prosjektveiseren.no/>

```
graph LR; A[Konsept] --> B[Planlegge]; B --> C[Gjennomføre]; C --> D[Avslutte Overleverer, evaluerer]; D --> E[Realisere gevinster]
```

FINF- 4001 . Arild Jansen, AFIN

8

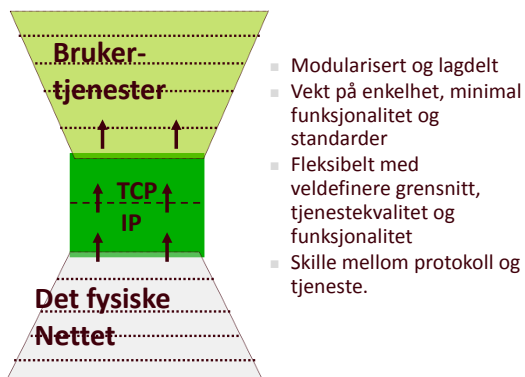
Hva karakteriserer en informasjonsinfrastruktur

- **Åpen** (ikke lukket)
- **Felles** for alle (som den er ment for)
- **Deles** av mange
 - » (skaper også problemer trafikkork, spam, virus)
- **Muliggjørende**- gir mulighet for mange anvendelser
- **Standardisert** – ofte lagdelt
- **Lang levetid** (evigvarende?)
- **Integrert del av praksis** og daglige arbeidsrutiner
 - !! Kan "aldri være ute av drift"
- Kan ikke konstrueres (spesifiseres) "topp-down", men må gradvis utvikles
- Bygger på en **installert base**
 - » En forhistorie av systemer, standarder, organisering, regelverk osv. som en ikke uten videre kan kutte ut /erstatte over natta

Hva skiller infrastrukturen fra informasjonssystemer

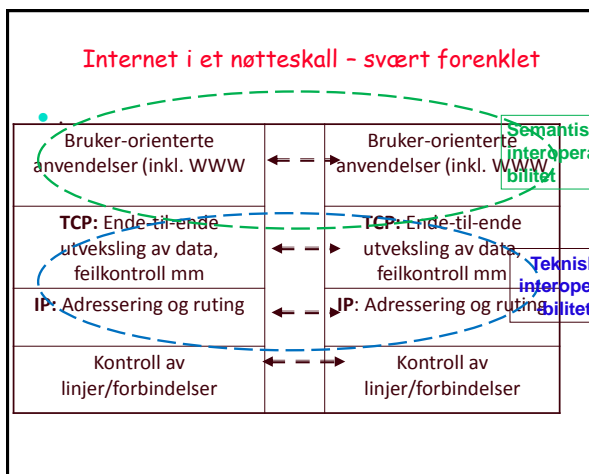
Informasjonssystemer	Infrastrukturer
● Bestemt, avgrenset formål	● Generelt, bredt formål
● Toppstyrt utvikling	● Delvis utviklet neden i fra
● Begrenset levetid	● Alltid en forhistorie
● Kan erstattes med et nytt (gjennom 'revolusjon')	● Bygger på en installert base » Ingen start- eller 'dødsdag'
● Baseres på sentral kontroll	● Må utvikles skrittvis (evolusjonært)
● Standardisering etter behov	● Ingen har full kontroll » Ofte uventede sideeffekter – Eks. spam,
	● Standardiserte grensesnitt og standard formater/protokoller

Internet - TCP/IP-modellen

Noen sentrale prinsipper ved Internett

- Lagdeling :
 - » Programmene er delt i *vertikale* lag som bygger på hverandre, men utveksler data gjennom enkle formater
 - Eks. E-post (SMTP) bygger på TCP, som bygger på IP,...
- Modularisering
 - » Funksjoner og tjenester atskilles i programmer som arbeider selvstendig
 - Eks: e-post, filoverføring og WWW er helt atskilte tjenester
- Minimumsløsninger
 - » Hver tjeneste er så enkel som mulig

- Sematiske teknologier : Hva dere bør kunne**
- Hva betyr sematikk (til forskjell fra syntakst)
 - Kort semantisk web, HTML, XML,..
 - Hva brukes XML til, forskjell mellom XML og HTML
 - Hvilken rolle har SERES i arbeidet med samhandling / Interoperabilitet)
 - Ulike nivåer av interoperabilitet (teknisk/syntaktisk, semantisk, organisatorisk)

- Data og metadata : Noen definisjoner**
- **Data** : [Her forstått som] formalisert representasjon av informasjon i en eller annen form (tekst, lyd, bilde) Data kan være fri tekststrenger eller strukturerte data med bestemt formell betydning
 - **Datadefinisjon**: Type og formatbeskrivelse av et dataelement
 - **Metadata** : Data om dataelementer, inkl. datadefinisjon, dataeierskap, tilgangsrettigheter,.....
 - » Metadata brukes både i tradisjonelle (relasjons) databaser og andre typer databaser, f eks. XML-baserte databaser.
 Metadata omfatter mer enn [rene]datadefinisjoner
 - **Grunndata** :
 - » Det er "nøkkelinformasjon" som benyttes av flere virksomheter/sektorer for identifikasjon av personer, virksomheter, eiendommer, (Folkeregisteret, Enhetsregisteret og Matrikkelen – men skal ikke huskes til eksamen)

- Kort om XML**
- Extensible Markup Language (XML) er enkelt språk for å beskrive dataformater (struktur og innhold: **semantikk** ,
 - XML kan brukes til å utveksle data mellom systemer
 - XML kan brukes til å lagring av semistrukturerte data, f eks. boktekster, web-sider, ...
 - XML har en strengere syntaks (grammatikk) enn HTML
- Se mer: <http://www.w3.org/XML/>
- Se eksempler på http://www.brreg.no/samordning/grunndata/gr1b_basisdata_mamini.html

Noen forskjeller mellom HTML og XML

- HTML beskriver bare utseende – ikke hva dataene betyr
- HTML har en løs syntaks (*feil oppdages ikke lett*)
- HTML har et begrenset sett av fast definerte *markeringer* og tilhørende attributter (egenskaper)
- XML kan beskrive både struktur og utseende
- XML har en strengere syntaks
 - » Dette gjør at feil kan oppdages før et program brukes
- XML tillater egendefinerte markeringer og attributt-navn

Hvordan kan digitale medier styrke lokaldemokratiet?

Marte Winsvold, NIBR

- Hva er demokrati?
- Hvordan har man tenkt seg at digitale medier kan styrke ulike sider ved demokratiet?
- Og hvordan har digitale medier vist seg å styrke ulike sider ved demokratiet?

Statens kommunikasjonspolitikk og sosiale medier i forvaltning.

Prinsipper

- Åpenhet
- Medvirkning
- Nå alle
- Aktiv
- Helhet
- Linjeprinsippet

Difis veileder i sosiale medier

- I dag Lite strategisk tilnærming - Frakoblet ledelse
- Personvern og informasjonssikkerhet
- Unngå saksbehandling
- Privat eller profesjonell rolle
- Arkiv og journalføringsrutiner

